

Карашук Андрій Миколайович

Студент філософського факультету

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

<https://orcid.org/0009-0009-2061-2550>

e-mail: karasukandrei@gmail.com

РЕГУЛЯТИВНА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Резюме

Стаття присвячена з'ясуванню ролі регулятивної функції державної влади. Встановлено, що регулятивна функція має комплексний характер і охоплює всі ключові напрями суспільного життя, серед яких економічна, соціальна, екологічна, правова, інформаційна та політична сфери. Її зміст полягає в установленні правових норм, організації їх виконання, а також контролі та захисті правопорядку. Досліджено взаємодію трьох гілок влади в процесі реалізації регулятивної функції. Встановлено, що скоординованість їхньої діяльності забезпечує ефективне впорядкування суспільних відносин, запобігання конфліктам інтересів та стабільний розвиток правової системи. Продемонстровано, що недосконалість взаємодії між гілками влади може призводити до правових колізій, дублювання регулюючих механізмів або, навпаки, прогалин у правовому регулюванні. Тому особливо важливим є дотримання принципу розподілу влади, закріпленого у конституційних актах демократичних держав, що дозволяє уникати концентрації владних повноважень та гарантувати рівновагу у процесі прийняття та реалізації регулятивних рішень.

Окреслено сучасні перспективи розвитку регулятивної функції державної влади. Зокрема, визначено тенденції до цифровізації державного управління, впровадження електронних регуляторних інструментів, модернізації нормативно-правової бази з урахуванням європейських стандартів, а також посилення правозахисного аспекту в процесі регулювання суспільних відносин.

Ключові слова: регулятивна функція, державна влада, громадянське суспільство, механізми влади, демократія

Вступ

Державна влада є базовою складовою у формуванні будь-якого суспільства, так як через її механізми забезпечується впорядкованість суспільних інтересів, узгодженість громадян та юридичних осіб, а також реалізація стратегічних цілей розвитку країни. Ключовою функцією влади, яка забезпечує правову впорядкованість і стабільність суспільного життя, є регулятивна функція. Її сутність полягає в установленні норм поведінки, правил взаємодії та порядку здійснення прав і обов'язків усіма учасниками правовідносин. Сучасні тенденції розвитку державності, глобалізаційні процеси, цифровізація та підвищення ролі прав людини висувають нові вимоги до змісту й механізмів реалізації цієї функції, що обумовлює актуальність її теоретичного осмислення та практичного удосконалення.

Комплексний характер регулятивної функції державної влади проявляється у її поширеності на всі сфери суспільного життя — економіку, соціальну політику, правовий порядок, екологічну безпеку, освіту та охорону здоров'я. Її ефективне здійснення можливе лише за умов чіткого розподілу повноважень між різними гілками влади, їхньої злагодженої взаємодії та наявності механізмів контролю за дотриманням встановлених норм. Саме тому аналіз регулятивної функції є важливим для розуміння сутності державної влади в цілому, її ролі в системі суспільного управління та формування правових механізмів, здатних забезпечити стабільність і розвиток демократичної правової держави.

У науковій та публіцистичній літературі, засобах мас-медіа останнім часом ми спостерігаємо зростання інтересу до вивчення феномену державної влади її функцій. Становлення державної влади, її етапи розвитку та функції досліджували: М. Вебер, Т. Гоббс, Ж.-Ж. Руссо, Шарль-Луї Монтеск'є, Д. Істон. Серед вітчизняних науковців досліджували: Заєць А. П., Коваль О. Я, Максимов С. І., Овчар І, Карашук М. Г..

Аналіз наукових публікацій показує, що дана тема завжди буде актуальною, і завжди будуть вестись дискусії з даної тематики. Дослідження спрямоване на поглиблення розуміння даного феномену та його специфіки в сучасному світі, з огляду на виклики сьогодення. Метою статті є аналіз і оцінка регулятивної функції державної влади в контексті її впливу на стабільність та ефективність політичних систем.

Методи дослідження

У ході написання дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що дозволили системно та всебічно розкрити зміст регулятивної функції державної влади, зокрема таких як: системний підхід, структурно-функціональний підхід та логічний метод дослідження. Системний метод забезпечив можливість розглянути державну владу

як єдину цілісну структуру, де регулятивна функція тісно пов'язана з іншими функціями та інститутами. Структурно-функціональний підхід дозволив визначити роль регулятивної функції у механізмі державної влади, з'ясувати її місце в загальній системі управління суспільством та встановити взаємозв'язки між гілками влади в процесі її реалізації. Логічний метод сприяв здійсненню послідовного аналізу основних понять, категорій і правових явищ, що пов'язані із здійсненням регулятивної функції.

Результати дослідження

Державна влада виконує важливу роль в становленні порядку суспільного життя. Вона покликана забезпечувати стабільність і справедливість у взаємовідносинах між людьми. Однією з основних її функцій є регулятивна, яка полягає у встановленні обов'язкових для всіх правил і норм поведінки. Саме завдяки цій функції держава формує загальні умови для розвитку суспільства та гарантує дотримання прав і свобод громадян. Регулятивна діяльність охоплює як приватне, так і публічне життя, створюючи зрозумілі правила для всіх учасників суспільних відносин. Вона забезпечує порядок, запобігає конфліктам і сприяє стабільності. Таким чином регулятивна функція державної влади є невід'ємною складовою ефективного управління країною.

Державна влада завжди відігравала ключову роль у процесі організації суспільного життя. Вона виступає гарантом порядку, стабільності та розвитку, забезпечуючи дієвий механізм впливу на різноманітні сфери суспільних відносин. Ткаля О. В. зазначає: «державна влада це публічно-політичні відносини, між державним апаратом і підпорядкованими йому індивідами та є різновидом політичної влади, якій присутні характерні ознаки, що належать тільки їй» [1, с. 235]. У сучасних умовах, перед державою постають нові виклики, пов'язані зі зміною економічних, соціальних і політичних реалій, особливої актуальності набуває регулятивна функція державної влади. Саме тому, державна влада повинна упорядковувати суспільні відносини, встановлювати загальні правила поведінки та забезпечувати їх виконання, що є необхідною умовою для забезпечення стабільності та прогнозованості в державі. Забезпечення справедливості потребує регулювання суспільними процесами, для цього покликана регулятивна функція, сутність якої полягає у формуванні норм, які є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами права, незалежно від їхнього статусу чи форми власності. Дані норми створюються державою владою для забезпечення правопорядку, справедливості та захисту прав і свобод громадян. Право на регулювання суспільних відносин державна влада має завдяки своїй легітимності, А. Борко зазначає, що: «сутнісними ознаками, притаманними державній владі, є: ...; 4) легітимність (визнання державної влади правомірною вирішувати та управляти суспільними справами як з боку

населення держави, так і з боку міжнародного співтовариства)» [2, с. 13]. Регулятивна функція є незмінним і постійно діючим механізмом державного управління, що проявляється в різних сферах: економічній, соціальній, екологічній, гуманітарній, політичній. Держава формує правила гри для всіх учасників суспільних відносин, встановлює правові рамки, у межах яких здійснюється їхня діяльність, і забезпечує їхнє дотримання.

Особливість регулятивної функції полягає в її універсальності та системності. Вона охоплює як загальні питання життєдіяльності суспільства, так і конкретні напрямки, пов'язані з економічною діяльністю, соціальним забезпеченням, культурним розвитком, охороною здоров'я, захистом довкілля. Наприклад, уряд встановлює правила, що визначають порядок здійснення підприємницької діяльності, вимоги до якості продукції, норми оподаткування, стандарти у сфері освіти та медицини. Таким чином, регулятивна функція забезпечує не тільки стабільність правового середовища, а й впливає на темпи й напрями соціально-економічного розвитку. Завдяки регулятивній функції держава формує правове поле, яке створює умови для реалізації особистих, колективних і загальнодержавних інтересів. Вона встановлює порядок набуття та здійснення прав, виконання обов'язків, відповідальності за їх порушення. Водночас важливим аспектом регулятивної функції є те, що держава має право змінювати або доповнювати встановлені норми, реагуючи на нові виклики, зміну соціально-економічної ситуації чи міжнародного контексту. Звідси, регулятивна функція виконує адаптаційну роль, забезпечуючи гнучкість державного управління.

Варто зазначити, що регулятивна функція невіддільно пов'язана з іншими функціями держави, такими як охоронна, економічна, соціальна, культурна, екологічна. Вона створює правові передумови для їхньої реалізації та підтримує правопорядок у відповідних сферах. Наприклад, для ефективного здійснення соціальної функції держава повинна законодавчо закріпити гарантії соціального захисту, механізми надання соціальної допомоги, порядок функціонування пенсійної системи. Без регулятивної функції реалізація цих завдань була б неможливою. Загалом, регулятивна функція державної влади забезпечує формування і функціонування цілісної системи правових норм, яка регулює суспільні відносини. Вона охоплює як загальнообов'язкові правила, так і спеціальні норми, що діють у конкретних сферах. Держава не тільки визначає ці норми, а й контролює їх виконання, забезпечуючи стабільність і порядок у суспільстві. На практиці реалізація регулятивної функції відбувається через ухвалення законів, підзаконних актів, програм розвитку, стандартів і правил, які регламентують різноманітні аспекти життя. Наприклад, прийняття податкового законодавства регулює порядок нарахування та сплати податків, а закони у сфері

екології встановлюють вимоги до охорони довкілля, користування природними ресурсами. Водночас держава регулює питання, пов'язані з охороною праці, організацією освіти, захистом прав споживачів, контролем за якістю продукції та наданням послуг.

Регулятивна функція є важливим механізмом формування правового простору, який упорядковує відносини між різними суб'єктами, створює правові гарантії та забезпечує стабільність суспільства. Саме завдяки їй держава не лише обмежує певні прояви суспільної діяльності, а й створює сприятливі умови для розвитку, захисту прав і свобод людини, забезпечення безпеки та соціального добробуту. У цьому полягає одна з основних умов ефективного державного управління.

Одним із важливих аспектів регулятивної функції є забезпечення верховенства права. Згідно з Конституцією України, «в Україні визнається і діє принцип верховенства права» [3]. Це означає, що всі органи державної влади, посадові особи та громадяни зобов'язані діяти відповідно до закону, що забезпечує передбачуваність та стабільність правового середовища.

У сфері економіки регулятивна функція проявляється через встановлення правил ведення підприємницької діяльності, оподаткування, захисту конкуренції та прав споживачів. Наприклад, Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» визначає принципи та механізми державного регулювання економічних відносин, спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку підприємництва та захисту економічних інтересів держави [4]. У соціальній сфері регулятивна функція держави реалізується через встановлення стандартів освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та інших соціальних послуг. Це забезпечує рівний доступ громадян до основних благ та сприяє соціальній справедливості. Важливим напрямом регулятивної функції є також екологічне регулювання. Держава встановлює екологічні стандарти, норми викидів, правила використання природних ресурсів, що сприяє збереженню навколишнього середовища та забезпеченню екологічної безпеки. У сфері інформаційної політики регулятивна функція проявляється через встановлення правил доступу до інформації, захисту персональних даних, регулювання діяльності засобів масової інформації та інтернет-простору. Це сприяє забезпеченню інформаційної безпеки та захисту прав громадян на інформацію. Звідси висновок, що регулятивна функція державної влади є багатогранною та охоплює всі сфери суспільного життя, вона покликана не обмежувати прояви людської діяльності, а для досягнення справедливості.

Реалізація регулятивної функції неможлива без належного функціонування органів виконавчої влади, законодавчої влади та судової системи. Саме через ці органи країна забезпечує виконання законів, регулює

суспільні відносини, контролює дотримання правових норм, а також сприяє захисту прав і свобод громадян. Кожна гілка влади має свою роль у створенні та підтримці правового порядку. Слід зазначити, що законодавча гілка є ключовою основою для регулювання державних відносин. Саме на законодавчому рівні ухвалюються рішення, які формують рамки функціонування інших гілок влади, органів місцевого самоврядування, бізнесу та громадських об'єднань. Вже в античному світі мислителі наголошували на необхідності впорядкування суспільного життя через владу, яка має бути не лише силовим, а передусім регулятивним механізмом. Аристотель у трактаті «Політика» зазначав: «закон — це розум поза пристрастями і бажаннями» [5, с. 97], наголошуючи на тому, що регуляція суспільних відносин можлива лише за умови існування об'єктивного і справедливого правового порядку. Аристотель підкреслював, що державна влада повинна не лише видавати закони, а й активно їх упроваджувати, пристосовуючи їх до реалій суспільного розвитку.

Законотворчий процес є основою регулятивної функції, оскільки без наявності чітких і справедливих правил неможливо забезпечити стабільність і правопорядок у державі. Політична еліта ухвалює закони, які визначають механізми регулювання у різних сферах життя — від економіки та соціального захисту до охорони здоров'я та національної безпеки. Водночас законодавча гілка влади здійснює контроль за виконанням законів, перевіряє відповідність дій виконавчих органів законодавчим нормам і може ініціювати перегляд або скасування нормативно-правових актів, що порушують права громадян або суперечать конституції. Саме тому регулятивна функція законодавчої влади не обмежується лише прийняттям законів, а включає в себе також наглядову, корегуючу та контролюючу діяльність. В Україні, Верховна Рада має право проводити парламентські слухання, утворювати тимчасові слідчі комісії та розглядати звіти уряду, що дає можливість своєчасно реагувати на порушення та коригувати державну політику. Найбільш наочно регулятивна функція проявляється через ухвалення бюджету, соціальних програм, регулювання податкових ставок, встановлення екологічних стандартів та правил поведінки суб'єктів господарювання. Наприклад, нещодавні зміни до Податкового кодексу України, ухвалені Верховною Радою, були спрямовані на зменшення податкового навантаження для малого бізнесу та впровадження спрощених процедур реєстрації підприємницької діяльності. Це є яскравим прикладом, як законодавча влада виконує свою регулятивну функцію, адаптуючи норми до потреб економіки та суспільства.

Наявність закону — лише початкова ланка у системі регулювання. Жоден правовий акт не набуде реальної сили без механізму його практичного втілення. Тут вступає в дію виконавча влада, яка трансформує норми

права у конкретні управлінські рішення та дії. Виконавчі органи забезпечують застосування законів у повсякденному житті, адаптуючи їх до мінливих умов суспільства. У цьому контексті Жан-Жак Руссо в своїй праці «Про суспільний договір» наголошував, що найбільше зло виникає тоді, коли виконавча влада привласнює собі законодавчу [6, с. 47]. Ця думка підкреслює необхідність суворого поділу повноважень, коли виконавча влада повинна діяти в межах установлених законів, а не ставати їх джерелом, що забезпечує стабільність та правову визначеність у суспільстві.

Органи виконавчої влади займаються управлінням державними справами, контролем за дотриманням законодавства, виконанням програм соціального, економічного та культурного розвитку. В Україні виконавчу владу здійснює Кабінет Міністрів та система центральних і місцевих органів виконавчої влади. Виконавчі органи мають широке коло повноважень: вони видають постанови, розпорядження, затверджують регуляторні акти, здійснюють контроль за дотриманням правил і забезпечують правопорядок у межах своїх компетенцій. Органи виконавчої влади також реалізують державні програми з охорони громадського порядку, соціального захисту населення, охорони здоров'я, екології тощо. Наприклад, Міністерство охорони здоров'я регулює питання доступності медичних послуг, затверджує санітарні норми, проводить моніторинг дотримання стандартів безпеки в лікарнях і на підприємствах харчування. У сфері економіки Державна регуляторна служба України контролює відповідність нормативно-правових актів принципам регуляторної політики, зменшуючи зайві адміністративні бар'єри для підприємців. Також саме виконавча влада є відповідальною за впровадження реформ, розробку державних стратегій і нормативних актів, необхідних для оперативного реагування на нові виклики.

. Неможливо уявити ефективну регуляцію без незалежного арбітра, який стежить за додержанням норм і забезпечує справедливість. Саме цю роль виконує судова влада, яка забезпечує справедливе правосуддя та захист прав і свобод людини. Вона покликана контролювати, аби і законодавча, і виконавча гілки не виходили за межі своїх повноважень, а права громадян були належно захищені. Судді мають право тлумачити закони, застосовувати їх у спірних ситуаціях і, що найважливіше, скасовувати рішення, що суперечать основним принципам права. На думку Салієнко О.О., яка посилається на Ш. Монтеск'є: «Не буде свободи, якщо судова влада не відділена від влади законодавчої й виконавчої» [7, с. 19]. Регулятивна роль судів полягає у встановленні юридичної справедливості, контролі за законністю дій виконавчої влади та тлумаченні норм права. Особливе значення у здійсненні регулятивної функції, на прикладі України, має Конституційний Суд України, який розглядає питання конституційності законів та інших правових актів. Його рішення є обов'язковими до виконання на всій території

України та не можуть бути оскаржені. Саме Конституційний Суд забезпечує стабільність правової системи, захищаючи конституційні права громадян і закладаючи основи правової культури в державі.

Алексеєнко І. зазначає: «Оскільки державна влада єдина, то її гілки мають постійно взаємодіяти» [8, с. 10]. Особливої ваги взаємопов'язаність гілок влади набуває в кризових чи надзвичайних ситуаціях, коли швидкість прийняття рішень може вступати в суперечність із принципом правової визначеності. У подібних умовах законодавча влада має оперативну адаптувати нормативну базу до нових обставин, виконавча — діяти ефективно, не виходячи за межі закону, а судова — залишатися на сторожі прав і свобод громадян. Цей трикутник взаємного контролю та співпраці забезпечує стабільність державного механізму навіть в умовах підвищеної соціальної напруги. Слід зазначити, що взаємопов'язаність гілок влади в реалізації регулятивної функції не обмежується лише формальним розподілом повноважень. Вона має прояв у постійному обміні інформацією, експертними висновками, спільних робочих групах, парламентських слуханнях та громадському контролю. Завдяки цим механізмам забезпечується не лише ефективне впровадження норм, а й їх адаптація до потреб суспільства, що змінюються. Високий рівень взаємодії між гілками влади дозволяє досягти гармонійного поєднання стабільності та гнучкості правового регулювання. Закони стають не лише інструментом стримування, а й засобом розвитку, виконавча влада не замикається у власних пріоритетах, а діє в інтересах громадян, а судова гілка підтримує баланс між свободою особистості та вимогами публічного порядку.

Таким чином, регулятивна функція державної влади постає як результат постійного діалогу між законодавцем, урядом і судом, які, взаємодіючи та контролюючи одне одного, забезпечують стабільність, передбачуваність та справедливість у суспільстві. Без цієї взаємопов'язаності державне регулювання було б однобоким, схильним до зловживань чи неефективності. Саме тому поділ і водночас взаємодія гілок влади є необхідною передумовою для реалізації регулятивної функції у будь-якій демократичній правовій державі.

Перспективи розвитку регулятивної функції державної влади у сучасному світі стають важливою темою в контексті глобальних змін, що впливають на внутрішньополітичні процеси. Сьогодні держави стикаються з новими викликами, зокрема технологічними, соціальними і економічними. Ці фактори вимагають не лише адаптації, але й суттєвих змін у підходах до регулювання відносин між владою і громадянами, між різними соціальними групами та між державами. Одним з головних факторів, що формує майбутнє регулятивної функції, є швидкий розвиток інформаційних технологій та цифровізації. Це, в свою чергу, породжує потребу

в розробці нових правових і регуляторних стандартів, які б відповідали швидким змінам в суспільстві. Виклики, пов'язані з кібербезпекою, захистом персональних даних, а також зростанням впливу великих технологічних корпорацій на економіку та політику, потребують відповідних правових регулювань. Такі технології, як штучний інтелект, блокчейн і інтернет речей, можуть змінити не тільки економічні відносини, але й саму природу управління державою.

Технологічні зміни сприяють переходу до нових форм взаємодії між громадянами і державними інститутами. Оскільки інформаційні технології значно полегшують доступ до державних послуг, регулятивна функція влади повинна стати більш прозорою та ефективною. Це означає, що регулювання процесів, які відбуваються в межах держави, повинно базуватися на принципах відкритості та підзвітності, аби забезпечити рівний доступ усіх громадян до публічних ресурсів. У цьому контексті розробка нових цифрових платформ для адміністрування правових процесів стає важливою частиною регуляторної діяльності. Також слід зазначити, що глобалізація ще більше ускладнює завдання держав щодо регулювання внутрішніх відносин. Міжнародні організації, угоди, а також транснаціональні корпорації мають значний вплив на економічні і політичні процеси в країнах. Взаємодія з іншими державами вимагає синхронізації національних законів із міжнародними стандартами, щоб забезпечити стабільність міжнародної торгівлі, захист прав людини та захист екології. Водночас, національні уряди повинні залишатися гнучкими в реагуванні на зовнішні зміни, адже деякі глобальні проблеми, такі як зміни клімату чи пандемії, не можуть бути вирішені без спільних зусиль на міжнародному рівні. На додаток до цього, зміни в соціальних відносинах, посилення прав людини та вимоги до державної підзвітності також зумовлюють розвиток нових підходів до регуляції. У багатьох країнах зростає роль громадських ініціатив і правозахисних організацій, що вимагають більшої участі громадян у процесах управління. Регулятивна функція держави повинна не лише враховувати ці вимоги, але й активно сприяти їх реалізації в межах демократичних стандартів.

Не менш важливими є також внутрішні виклики для держав, зокрема зростаюча соціальна нерівність, економічна нестабільність та політичні суперечності. В умовах, коли суспільство переживає період значних змін і криз, регулятивна функція держави має бути спрямована на забезпечення соціальної справедливості. Підвищення рівня життя, боротьба з бідністю та забезпечення рівних можливостей для всіх громадян стають важливими аспектами регуляторної діяльності. У цьому контексті державна влада повинна постійно удосконалювати механізми, які гарантують ефективну соціальну політику, спрямовану на підтримку вразливих груп населення.

В умовах таких глобальних викликів, як кліматичні зміни, пандемії та міжнародні конфлікти, регулятивна функція державної влади повинна адаптуватися до нових реалій. Це вимагає від державних інститутів здатності до швидкого реагування та гнучкості в прийнятті рішень. Окрім цього, важливим є створення нових форм міжнародної співпраці для ефективного вирішення глобальних проблем. У цьому сенсі розширення функції міжнародного правозастосування та співпраці у сфері прав людини стає важливим напрямком розвитку регуляторної діяльності на міжнародному рівні.

У підсумку, перспективи розвитку регулятивної функції державної влади безпосередньо залежать від здатності держав до адаптації до нових умов. Зростання технологічного прогресу, глобалізація, вимоги до посилення демократичних стандартів, а також соціальні зміни створюють нові можливості та виклики для державної регуляції. Це, у свою чергу, вимагає від державних органів здатності до постійного удосконалення регуляторних механізмів і забезпечення їх ефективного функціонування для підтримки стабільності, справедливості та розвитку суспільства.

У підсумку варто зазначити, що регулятивна функція державної влади є основним механізмом впорядкування суспільних відносин через встановлення загальнообов'язкових правил. Вона охоплює всі сфери суспільного життя, забезпечуючи стабільність, порядок і баланс між правами людини та публічними інтересами. Законодавча влада визначає правову основу регулятивної політики, виконавча — реалізує її на практиці, а судова — контролює дотримання встановлених норм. Їхня взаємодія гарантує ефективність державного управління та захист прав громадян. Регулятивна функція не є сталою і постійно трансформується відповідно до викликів часу. Саме завдяки їй держава здатна адаптувати суспільство до нових умов та забезпечувати його розвиток. Це — ключова умова існування правової, демократичної та соціально відповідальної держави.

Список посилань

1. Ткаля О. В. Сутність державної влади та її основні властивості. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2024. № 1. С. 230–235. URL: http://apnl.dnu.in.ua/1_2024/44.pdf
2. Борко А. Л. Поняття державної влади як основи в розумінні судової влади. Право і безпека. 2011. № 5 (42). С. 11–15.
3. Конституція України: Стаття 8. В Україні визнається і діє принцип верховенства права. Офіційний текст. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
4. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>

5. Аристотель. Політика. Книга третя. Київ: Основи, 2000. С. 66–98. URL: <http://litopys.org.ua/aristotle/aristo4.htm>
6. Руссо Ж.-Ж. Про суспільну угоду, або принципи політичного права. Книга друга. Київ: Основи, 2001. С. 31–66. URL: <http://litopys.org.ua/rousseau/rouso2.htm>
7. Салиєнко О. О. Теорія поділу державної влади: витоки її зародження. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 6. С. 16–19. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2021/5.pdf
8. Алексеєнко І. Взаємодія гілок влади як чинник розвитку форми правління в сучасній Україні. Політичний менеджмент. 2011. № 1. С. 8-16. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/alekseenko_vzaemodia.pdf

References

1. Tkalia, O. V. (2024). The Essence of State Power and Its Main Characteristics. *Current Issues of National Jurisprudence*, No. 1, pp. 230–235. URL: http://apnl.dnu.in.ua/1_2024/44.pdf
2. Borko, A. L. (2011). The Concept of State Power as a Basis for Understanding Judicial Authority. *Law and Security*, No. 5 (42), pp. 11–15.
3. Constitution of Ukraine: Article 8. The principle of the rule of law is recognized and in force in Ukraine. Official text. Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
4. Law of Ukraine “On the Principles of State Regulatory Policy in the Field of Economic Activity”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>
5. Aristotle. (2000). *Politics*. Book Three. Kyiv: Osnovy, pp. 66–98. URL: <http://litopys.org.ua/aristotle/aristo4.htm>
6. Rousseau, J.-J. (2001). *The Social Contract, or Principles of Political Right*. Book Two. Kyiv: Osnovy, pp. 31–66. URL: <http://litopys.org.ua/rousseau/rouso2.htm>
7. Salienko, O. O. (2021). The Theory of Separation of Powers: Origins of Its Emergence. *Legal Scientific Electronic Journal*, No. 6, pp. 16–19. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2021/5.pdf
8. Alekseenko, I. (2011). Interaction of Branches of Power as a Factor in the Development of the Form of Government in Modern Ukraine. *Political Management*, No. 1, pp. 8–16. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/alekseenko_vzaemodia.pdf

Andrii Karaschuk

Student of the Faculty of Philosophy

Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)

<https://orcid.org/0009-0009-2061-2550>

e-mail: karasukandrei@gmail.com

REGULATORY FUNCTION OF STATE POWER

Abstract

The article is devoted to clarifying the role of the regulatory function of state power. Within the framework of the conducted research, it was established that the regulatory function is of a complex nature and covers all key areas of public life, including the economic, social, environmental, legal, informational and political spheres. Its content consists in establishing legal norms, organizing their implementation, as well as monitoring and protecting law and order. Considerable attention was paid to the interaction of the three branches of power in the process of implementing the regulatory function. It is the coordination of their activities that ensures the effective regulation of public relations, the prevention of conflicts of interest and the stable development of the legal system. Imperfection of interaction between the branches of power can lead to legal conflicts, duplication of regulatory mechanisms or, conversely, gaps in legal regulation. Therefore, it is especially important to adhere to the principle of separation of powers, enshrined in the constitutional acts of democratic states, which allows avoiding the concentration of power and guaranteeing balance in the process of making and implementing regulatory decisions.

The work also outlined the current prospects for the development of the regulatory function of state power. In particular, trends towards the digitalization of state administration, the introduction of electronic regulatory instruments, the modernization of the regulatory and legal framework taking into account European standards, as well as the strengthening of the human rights aspect in the process of regulating public relations were identified.

Keywords: regulatory function, state power, civil society, mechanisms of power, democracy

Стаття надійшла до редакції 05.03.25

© Каращук А. М., 2025